

Oktober 2015 nr 55

Skåtøy Flaskepost

-- Høst i skjærgården!

epost: linda-hoy@hotmail.com
mobil: 99234828

UTBEDRING AV SKÅTØYVEIEN

- Oppstart uke 44 (mandag 26. okt.)
- Kommunen vet ikke hvor langt de kommer, så det blir jo spennende!
- Veien vil bli stengt fra kl 0800-14.30 og fra kl 18.30-06.00
- Parkering i byen må vi selv ordne, kommunen har ikke noe å stille med her.
- Det vil være en anleggsleder med telefon, hvis det oppstår behov for sykebil eller brannbil.
- Ferjerutene kl 08.55, kl 09.55 og kl 12.35 med retur vil bli kjørt med den nye hurtigbåten enten til Skåtøyroa eller Kirkebygga.
- Dersom entreprenøren ønsker å jobbe utover kvelden etter 18.30, må vi bruke taxibåt i rute kl 18.45 og kl 21.45.

-Det kommer en plan fra entreprenøren som gjør at det kan komme ny informasjon etter hvert.

Lisbet Thoresen, nestleder i Skåtøy vel

Minneutstilling på Skarbo

Skarbo kultursenter i samarbeid med kommunen og Pers familie åpnet Minneutstilling på Skarbo kultursenter lørdag. 17 oktober. Den varer til 1. november. Åpent lørdag 13-17 og søndag 13-16.

Per Elsdorf døde plutselig tidlig i sommer, og han har preget Kragerø by med Munchstatuen, Pesta som jo er plassert på Skåtøy og skulpturen i rundkjøringen ved vinmonopolet. I tillegg levde han for kunsten sin og var en kragerøpatriot på sin hals: Hans kunst vises i sin bredde på

denne utstillingen.

Per var en stund på Skarbo kultursenter og var en inspirator her.

Åpningen ble en suksess med fullt hus på Skarbo!

Gunny Brørby

SKÅTØY KIRKES VENNER.

Det er valgt nytt menighetsråd til Skåtøy etter en iherdig innsatts fra " valgkomiteen".

Det er ikke lett å få folk til å stille noe av sin tid til rådighet ved å påta seg verv i styrer og utvalg, dette gjaldt også kandidater til nytt menighetsråd.

Ved forespørsel om å stå på lista til valget takket folk ofte nei, men mange kunne heller tenke seg å bistå menighetsrådet med aktuelle gjøremål. Dette var også ideer som kom fram under " Menighets-puben ".

Ved forespørsel av kandidater til nytt menighetsråd ble det derfor lovet å avlaste det nye rådet med å organisere en " resursbank " , kirkering, eller la oss kalle det **Skåtøy Kirkens Venner**.

Blant fastboende og besøkende øyfolk er det stor enighet om at det er viktig å ha en lokalt forankret styring på aktiviteter i, rundt og for Skåtøy kirke.

Før vi går ut i det store mørke og glemselens rekker, vil det " gamle " rådet derfor ta en liten ringerunde til enkelte for å spørre om dette kan være noe for han eller henne

I tillegg henstiller vi også til alle som kan tenke seg å bistå det nye rådet, etter evne og når det passer, om å melde sin interesse.

Vi håper mange vil se gleden i å ta med seg dugnadsånden inn i kirken og aktiviteter rundt denne.

Er du interessert, nøl ikke med å ta kontakt med: Vidar Ødegård tlf 95072026 eller Bjørg Ellegård Andersen tlf 47040834 eller Erik Ballestad tlf 98644817.

Erik Ballestad

Årets siste felles båtopptak blir lør. 7 nov.

Meld fra til Jan Cranner (mob 93025366/crann@online.no) eller Bjørn Tore 90081102

Båteiere anmodes om å rydde greiner og andre hinder på oppstillingplass før båtopptak.

Jan Cranner

Informasjon om dugnadsfesten

Lørdag 31. oktober kl. 18.30.

Maten blir servert fra starten av, og må være ferdig før Sondre og Erik trør til, litt senere på kvelden.

Jeg har noen ledige plasser igjen, så send meg en sms/ring 90177628 hvis du er interessert.

Har du bidratt med dugnad i forbindelse med kirkekonserter, lokalet, Skåtøy vel ol., så er du velkommen til å melde deg på. Hvis det fremdeles er ledige plasser når festen nærmer seg, åpner vi opp for påmelding også for dem som ikke har bidratt med dugnad. Gi beskjed hvis du/dere vil stå på denne lista.

*Inger-Lise Thoresen
Stiftelsen*

Det skjer på Skåtøy

Skåtøy kafe & galleri

Kafeen er nå vinteråpen

**NB! Ting kan skje,
følg med på kafeens hjemmesider !**

Lør 31. okt kl 13-23 og Søn 1. nov kl 13-18

Lør 31. kl. 15 (før dugnadsfesten)

Piratkonsert for barn i alle aldre fra 0-100 år. Erik Krok og Sondre Sleip spiller gitar og banjo og synger sjørøversanger.

Lør 31. kl. 18.30 (Dugnadsfest for festivalen, påmelding).

Lør 28. nov kl 13-23 og Søn 29 nov kl 13-18

Lør 28. nov kl 20 Sangpoetenes kons. med Audun Haukvik

Ryggsekkane 14. nov. Vi lager mat på Bekkstua

Oppmøte på skolen kl. 11 (Ta med egne matingredienser)

Medlemsmøte

Tor 22. okt. kl. 19 på Lokalet

Styret

Huskestua HUSKESTUA ER 10 ÅR I HØST.

Velkommen til gamle og nye brukere." Alle treff begynner annenhver mandag kl 18.00

Mandager: 2/11, 16/11, 30/11

Grete Olsen

Finn på nett; Flaskeposter?

Skole ?

Skåtøy Kirke Søn 8.11. kl. 11.30. Gudstjeneste

v/ Harald Mosen og Katrine Kristiansen.

Presentasjon av det nye menighetsrådet.

Allehelgensmarkering utgår i år, da det ikke er noen som er gravlagt på Skåtøy dette året. Det har vært

en urnenedsetting på Jomfruland.

Oppfordrer til å delta på markeringen i Kragerø, Søn. 1.Nov.

Velkommen i kirken

Lokalet - Vårt eget hus Kulturkveld 20. nov kl 1800

Gratis inngang og salg av mat, drikke, kaffe og kaker

Kragerø Sangforening kommer med den fantastiske Eddy Sowa som også vil spille for oss på både munnsspill og trekkspill. Konserten starter kl 1830

De som ønsker servert en "høstsuppe" må melde seg på til Gerd på telefon 99261667 innen ons. 18.nov.

Det blir Lykkehjul og Åresalg.

Søn. 6. des arrangeres tradisjonell julemesse.

Tips og ideer ønskes om hva vi kan lage for salg på julemessen utover kaker (hvilke typer?), sild mm. ønskes snarest Send en epost til Tove på kristtov@online.no eller ring på telefon 90630023.

Vi takker alle som kjøpte lynlodd og med det bidro til et flott resultat på kr 12000. Spesiell takk til Jan Olaussen, Kåre Bjørn Kittelsen og Thor Johan Andersen/ Kjetil Valldal som ga hummer til lynlotteriet.

Husstyret

Skåtøy - sangpoetenes møtested

Lørdag 31. okt kl. 15

på Skåtøy kafé & galleri

Piratkonsert for barn i alle aldre fra 0-100 år. Erik Krok og Sondre Sleip spiller gitar og banjo og synger sjørøversanger. Her er det å stille i piratantrekk enten du er 0 eller 100 år, gjerne med trebein og krok.

Bill. kr. 100,- pr. person uansett alder. Ingen påmelding - kun salg av billetter i døra.

Lørdag 28. nov kl. 20

på Skåtøy kafé & galleri

Solokonsert med Audun Haukvik

Audun Haukvik har levd ett liv som har bestått av oppturer og nedturer på mange vis.

Det er vel av den grunn at låtene som fremføres under Audun Haukvik sin "fane" ofte er melankolske, dramatiske og varierende i forhold til tekstbudskap og melodiske landskap.

Audun skriver veldig åpent om sitt indre

og hendelser som skjer i hans liv. Hører man på låtene i sin helhet, og man har kjennskap til Audun. Så vil man kunne se livshistorien gjennom tekstene og låtene.

Lytt til musikk:

Colors og If I go, I'm going

Billettpris kr. 150,- for medlemmer og kr. 200,- for ikke medlemmer.

Ingen påmelding - kun salg av billetter i døra.

Desember 2015 og januar 2016 Sangpoetene hviler

Februar 2016

Lørdag 20. feb kl 1900

Prestestranda Vel Vel Vel gjenforenes!
Og de spiller på Skåtøy flerbrukshus!

Billetter er lagt ut på Billettservice, Narvesen og 7-Eleven.

Billettpris kr. 290,- + avgift – løp og kjøp!

Denne dagen skal vi ha fullt hus!

Sangpoetene oppfordrer alle på Skåtøy til å invitere gjester fra alle slags øyer og fastland på besøk denne helgen.

Mars 2016

Årsmøte i Sangpoetene.

- Skåtøy kafé & galleri **lørdag 12. mars 2016 kl. 18.00.**

- Etter årsmøte blir det musikkarrangement.

Mai 2016

Konsert i Skåtøy kirke **lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00** (pinseaften).

"Som den gyldne sol"

- Povl Dissing - vokal, Iver Kleive - orgel, Knut Reiersrud - gitarer

- Billetter vil bli lagt ut på Billettservice, Narvesen og 7-Eleven i løpet av høsten.

Kontingent 2016 og medlemskap

Kontingent for 2016 vil bli sendt ut på e-post i løpet av høsten. Vi oppfordrer alle som ser verdien av et helårlig kulturtilbud på Skåtøy til å være medlem av Sangpoetene.

Ønsker du å bli medlem, send en e-post til sangpoetene@gmail.com eller bruk SMS/tlf. 95249200 så ordner det seg.

Hilsen Styret i Sangpoetene

PIRATKONSERT

M/ERIK KROK & SONDRE SLEIP

Piratkonsert for barn i alle aldre fra 0-100 år.
Erik Krok og Sondre Sleip spiller gitar og banjo og synger sjøøversanger.
Her er det å stille i piratantrekk enten du er 0 eller 100 år, gjerne med trebein og krok.

Skåtøy kafé & galleri - lørdag 31. oktober kl. 15.00

Billettpris kr. 100,- pr. person uansett alder – kun salg i døra

«Skåtøy – sangpoetenes møtested» er arrangør

www.sangpoetene.no

AUDUN HAUKVIK

Skåtøy kafé & galleri - lørdag 28. november kl. 20.00

«Skåtøy – sangpoetenes møtested» er arrangør

Billettpris kr. 150,- for medlemmer og kr. 200,- for ikke medlemmer.

KUN SALG AV BILLETTER I DØRA – www.sangpoetene.no

Matauke

Makrell i tomat.

Norsk pålegg på brødskiva, billig er det og sunt skal det også være. Folk flest spiser det, til og med unger, ikke så mye kanskje, men de tradisjonelle boksene med makrell i tomat fins i alle butikker og i de fleste hjem.

Som sagt er makrell i tomat typisk norsk og det betyr at de fleste nordmenn som bor i utlandet over noe tid savner disse boksene. Det gjorde også jeg og familien min, da jeg bodde noen år i Canada. Jobben min medførte noe reising fram og tilbake til Norge og med i kofferten var alltid 10-20 bokser med makrell i tomat.

En gang ble jeg endevendt av tollere på flyplassen i Montreal, linjeakevitten var grei, men etter å ha forklart at de 20 boksene inneholdt "canned fish" rista tolleren medfølende på hodet og slapp meg gjennom. Tollerenes interesse for meg skyldes at jeg i halvørnska etter 7 timer med "business class" servering over Atlanteren hadde kryssa feil av på et deklarasjons-skjema for import, makrell i tomat var altså ikke et landbruksprodukt.

For få år siden var det torsk som var den viktigste matauken på Skåtøy. Et par ruser eller garn holdt huset med fisk hele høsten og vinteren igjennom.

Nå er det slutt på torsken rett utenfor stuedøra, men det er til gjengjeld plenty med makrell. I hele sommer og høst har du kunnet hive ut harpa hvor som helst og dra den makrellen du vil.

Det sørgelige er at du blir fort lei av stekt og kokt makrell. Makrell egner seg heller ikke til frysing, hvordan skal en da ta vare på denne havets overflod?

Svaret er makrell i tomat, den har nærmest ubegrenset holdbarhet, konserveringsmetoden er gammel og velkjent, men etter dypfryserens inntog er hermetisering lite brukt.

Oppskrift: Man tager en harpe og drar opp en bøtte makrell (ca. 30 minutter). De 8-10 minste renses og strøs med litt sellerisalt og sukker i buken og legges i kjøleskapet, denne piren sprøstokes til middag dagen etter. De 2 største kokes sammen med dugelig med salt, pepper, laurbærblad, hvitløk og settes i kjøleskapet i kokevannet og en middag med kald kokt makrell er sikret.

Resten, 8-10 småmakrell, fileteres og bein fjernes, for hermetisering.

Mens glasskrukker og lokk kokes opp

i rent vann lages en tomatsaus. Her er det mange muligheter for variasjoner etter smak og behag. F.eks. 8-10 små tomater deles opp og kokes sammen med 1 boks tomatpure en dash salt og pepper, noen fedd hvitløk, en skvett olivenolje, en god skvett med epleeddik og tilsvarende mengde sukker.

Tomatsausen kokes, moses med hurtigmikser og kokes inn til en tykk saus. De varme steriliserte glasskrukkene fylles ca. $\frac{3}{4}$ full med rå makrellbiter og sausen fylles på, bruk en teskje til å blande fisk og saus og la det være ca. 1-2 cm med luft over blandingen før lokket skrus på.

Sett glassene i en gryte med lunken vann slik at vannet er godt over lokket på glassene. Hermetiseringen foregår så ved å koke glassene med lokket på i ca. 1 time. Jeg brukte glass med blikklokk og da er det lett å se om glasset er lufttett, da skal lokket bule ned når det er avkjølt Etter et par timer er 2 mid dager og pålegg til vinteren på plass.

Prøvesmakingen gav et godt resultat, men neste gang vil jeg trolig bruke litt mer krydder i sausen, kanskje litt chili, makrell er feit fisk og tåler godt krydder.

Hansa
Bryggeri

Bergen

anbefaler sine fortrinlige
Ølsorter.

Sneforhandler i England

Andr. Woll,
North Shields.

Captainer
forlang

Hansa Øl.

Absolut bedst og mest hold-
bart.

Kan faaes hos de fleste
kjennte Skibshandlere i Eng-
land og leveres ooveralt i Stor-
britannien ved

Andr. Woll,
North Shields.

13 Hawdon Road.
Agenter i Cardiff, Liverpool, Hull
og Middlesbrough.

8. Aarg. | No. 67.

Abonnement: Ved Postkontoret i Norge, Sverige, Danmark
Kr. 2.00, Tyskland Mk. 2.57, Nederlandene Fl. 1.75 pr. Kv.
Udenbet forsvigt ved Henv. i Kjøb. Løst. 1-0-0 pr. Aar.

Torsdag 19 Marts

Avertissement: 1ste og 2den Side 50 Øre. 3de og 4de
Side 15 Øre pr. Linie.

1908, | Pris 5 Øre.

Førlis, Havarier etc.

„Anna Elisabeth“

grundstødt.

(Privat).

Kragerø 18. Marts.

Dampkutter „Anna Elisabeth“,
dr. 29 Reg. Ton, hjemmehørende i
Egersund og lastet med Fajanceaffald
fra Hjemstedet til Porsgrund gik
igaar ved 9-Tiden om Formiddagen
med ca. 5 Mils Fart paa en Under-
vandsbaae paa Indsiden af **Vækop**
udenfor Skaadø Toldstation. Det
var Meningen at gaa Jomfrulands-
renden. Fartøiet staar høit op paa
Baaen, saa Agterdækket ligger i

Vandlojen, men er tæt. Slæbedamp-
skibet „Nap“ af Kragerø forsøgte
igaar at nappe Fartøiet af; men
maatte opgive Forsøget efterat Slæ-
bereren var brukket et Par Gange.
Idag forsøger Besætningen, to Mand,
ved Hjælp af Bommen at pinse Far-
tøiet af; men formodentlig vil det
ikke lykkes; før man begynder at
løse Lasten. Heldigvis er Sjøen
smul; men blir der aldrig saa lidet
Sjø, staar Fartøiet noksaa udsat.

Månedens baa

Som dere ser tyr jeg til en gammel
båehistorie denne gangen (1908).

Det er morsomme navn, både på
båen utenfor Krikken; Vækop, i fantasien

ser vi for oss hvordan den fikk sitt navn;
Slæpebåten Nap er heller ikke så verst
der den forsøker å nappe den grunn-
støtte Anna Elisabeth av båen.

Avisen "Kysten" er en del av
skipsfartshistorien, den ble startet i 1901
av kaptein Magnus Andersen som var
redaktør der fram til 1903 da han ble
utnevnt til Norges første sjøfartsdirektør.

Kysten ble i 1910 kjøpt opp av
konkurrenten Norges Sjøfartstiende,
som den samme Andersen hadde startet
i 1890. Han trakk seg senere av politiske
grunner som redaktør der i 1895, i dag
kjenner vi denne avisen som Dagens
Næringsliv.

Han startet da et ukeblad for sjøfolk
"Gaa Paa" som kun drev en kort tid.

Andersen var venstremann og kjempet i alle år for å bedre sjøfolks kår. Han var kollega, og trolig venn, med kaptein Dønvig fra Skåtøy og de var med på å starte Norges Skipsførerforbund i New York i 1889. Norges Sjøfartstiende fungerte i de første årene som et medlemsblad for denne fagforeningslignede organisasjonen.

Tor Dønvik

Hummerfisket

Høstens vakreste eventyr er i gang.

Hobbyfiskerne på Skåtøy skryter og klager akkurat som i fjor over fangsten. Det betyr vel at bestanden er noenlunde stabil. Med fint vær, er mange fiskere observert på sjøen.

At det er blitt mindre hummer med åra er det vel ingen tvil om. Profesjonelle fiskere for 50-60 år siden var misfornøyd hvis de ikke fikk minst en hummer til teina i de første trekkene. Nå er hobbyfiskerne fornøyd dersom de får en hummer på teina på en ukes fiske og mange gjør det dårligere.

De dårligste fiskerne brisker seg nå ved å skryte på seg et betydelig antall rognhummer som de pliktskyldig kaster ut igjen.

Vi vet at hummeren er stedbunden og enkelte hobbyfiskere rapporterer at de har fisket samme rognhummeren 3 ganger allerede, slik økes kvantum og prestisje til en hobbyfisker. Viktig kontrollspørsmål er nå om det i antall hummere fisket opp, er er talt med rognhummer, og om den er fisket flere ganger.

Vi får håpe at store fertile hanner i det fredede området i østre del av Jomfrulandsrenna, gjør sitt til at bestanden etterhvert øker.

Hvor mye bedre var hummerfisket egentlig før? Et svar finner vi i Vestmar fra 29. august 1905, der det også hevdes at hummerfisket var bedre før.

De viser til et 1823-regnskap fra losoldermann Anders Andersen som eksporterte hummer til Engeland. Den gang kom det spesialbygde engelske

kuttere og lastet hummer i Portør.

Fra januar til mai ble det eksportert 4875 stk.; Mai og juni 9335 stk.; Juli hele 13214 stk.: og i hele året 29987 stk.

Året etter i 1824 ble det eksportert hele 54920 hummer. Det tilsvarer ca. 5 hummer pr. innbygger i kommunen og det er nok adskillig over det som fiskes og konsumeres i dag.

Regnskapet til losoldermannen viser at det fram til 1850 tallet ble eksportert ca. 30-40000 stk. hummer årlig.

Prisen til fiskeren var elendig, ca. 3 skilling (ca 10 øre) pr stk.

I Vestmar fra 1905 klages det også på at prisstigningen har rast til værs "saa man nu for en middels stor hummer må betale 1 krone eller derover".

Det er noe å tenke på for en hobbyfisker med 10 nyinnkjøpte "skotte" teiner til kr 600 pr stk, pluss tauverk, vøler, sanketeine, drivstoffutgifter og timeforbruk for agnfiske og teinefiske.

Ti øre pr stk i 1825 var tross alt bedre business, enn om dagens fangst ble levert til en minstepris for fiskerne som i år er fastsatt til kr 210 pr kg.

Tor dønvik

Prosjektet med Dønvigs bøye går mot gjennomføring.

Sponsoravtaler på kr. 10.000 eller mer søkes.
Sponsorlista så langt:

Arkitekthuset as
David Løffler - 92099747

Iseksport as
Tom Erik Hole

Byggmester
Tore Abrahamsen - 91850561
Galeasen Skåtøy as
Tor V Dønvik - 90678830

Stiftelsen
Skåtøy Vise og Poesifestival
Kragerø og Skåtøy Historielag

Skåtøy - Sangpoetenes møtested

Finansiering pågår, vi trenger store og små donasjoner som mottas med takk.

Midlene går med til bygg for utstilling av bøyen og til materiell som presenterer Dønvigs spennede livshistorie.

Sponsoravtaler (kr 10000 eller mer) søkes blant privatpersoner, firma og

andre virksomheter, som da varig hedret med et messingskilt i bygget hvis de ønsker det. Alle små eller store bidrag er vel-kommen.

Bankkto: 2655.02.47037

For informasjon, kontakt:

Tor Dønvik; tor.donvik@gmail.com

mobil 90678830 eller

Arnfinn Jensen; arnfj@frisurf.no

mobil 90584852

Glimt fra kaptein Dønvigs liv:

Dictator frakter sukker.

Fra New York høsten 1889 går ferden og livet videre for skipperfamilien.

Hjemme på Skåtøy er det folketellig. I 1891, pr 1. januar finner vi kaptein Dønvigs lille familie registrert som fraværende fra hjemstedet Dønvig på Skåtøy, og med antatt midlertidig oppholdssted "Matanzas i Vestindien".

Matanzas er en liten havneby på Cuba der det ble skipet ut sukker. Eksotisk og lite kjent i dag og på den tiden var dette en reise til en helt annen verden.

Barken Dictator av Moss hadde tidligere fraktet sukker mellom Matanzas og Greenock i Scotland der det lå sukkeraffinerier.

De av oss som har levd noen år husker sikkert ennå sukkerposenes påskrift av **"TATE & LYLE"** med blå skrift, logoen til eierne av sukkerraffineriet.

Kaptein Dønvig kjente dette området godt fra tidligere seilaser, der han nå seilte igjen med familien om bord.

I Aftenpostens skipslister av 30.1.1891 ser vi at Dictator ankom Matanzas 6. desember 1890 med planlagt videre avreise til Pisagua i Chile.

En seilas fra Matanzas til Pisagua var lang og slitsom rundt Kapp Horn. Var det eventyrlyst som drev kapteinen og familiens ønske om å runde Kapp Horn? De hadde jo allerede rundet Kapp det Gode Håp, og Kapp Horn gjenstod for å være fullbefaren?

Rikdommen i Pisagua i Chile var store forekomster av salpeter som ble brukt både til kruttproduksjon og til mineralgjødsel for landbruket. I 1890 ble det tatt ut og eksportert 1 mill. tonn salpeter fra Chile.

På tross denne rikdommen var og er Pisagua havnen og plassen det vi på godt Kragøerøsk vil kalle et "trist høl".